

BIBLIOGRAFIE

Pokud jde o prameny, viz Hauser (*Les sources de l'histoire de France*, sv. III. a IV.) a rubriku *France* in: *Archiv f. Reformationsgeschichte* (*Archive for Reformation History*). Viz i údaje v jednotlivých kapitolách *Dějin provincií* (Librairie Privat) a akta kolokvia *L'amiral de Coligny et son temps*, Paříž, Soc. de l'hist. du prot. fr., Paříž, 1974.

Pro úplnou analýzu viz *Bulletin de la Société de l'histoire du protestantisme* a *Revue d'histoire de l'Eglise en France*. Zde se omezíme pouze na některé práce novějšího data.

Pro celkové porozumění:

L. Fèbvre, *Au coeur religieux du XVIe siècle*, Paris, 1957.

H. Mandrou, *Introduction à la France moderne, Essai de psychologie historique (1500-1640)* (coll. „Ev. de l'humanité“, Paris, 1961)

J. Lecler, *Histoire de la tolérance au siècle de la Réforme* (sv. II, Paris, 1955, rec. A. Chérel, *Rev. hist. Eg. de France*, 1958, sv. XLIV, č. 141).

J. Delumeau, *Naissance et affirmation de la Réforme*, Nouvelle Clio, Presses Universitaires de France 1964 (vynikající syntéza), Pierre Chaunu, *Eglise, culture et société. Essais sur Réforme et Contre-Réforme, 1517-1620*, S.E.D.E.S., 1981 (bibliografie, s. 491-512).

Denis Crouzet, *Les guerriers de Dieu. La violence au temps des troubles de religion*, 2 sv., Paris 1990.

Viz i práce L. Romiera, J. Héritiera, P. Championa, J. H. Mriéjola, Janine Estebeové, Maxe Vénarda, B. Voglera

(o Porýní), Jeana Jacquarta (*Francois Ier*, Paris, Fayard, 1981).

Pokud jde o církev:

V. Carrière, *Les épreuves de l'Église de France au XVIe siècle* (Paris, 1936).

Léop. Willaert, *Après le concile de Trente. La restauration catholique (1563-1648)* (sv. I, coll. „Histoire de l'Église“, Duroselle et Jarry), 1960, A. Latreille, E. Delaruelle, J.-R. Palanque, *Histoire du catholicisme en France*, sv. II: *Sous les rois très chrétiens* (par E.D. et A.L.) Paris, 1960.

E. J. Léonard, *La notion et le fait de l'Église dans la Réforme protestante* (Congres int. Rome, sv. IV, Florencie, 1955) a buletiny *Rev. hist.*, 1953-1954, *Histoire générale du protestantisme*, sv. I a II, Presses Universitaires de France, 1960 a 1961. Viz i *La France protestante* (p. p. Haag) a upřesnění S. Mourse (mapy), P. de Félice, M. Reulose, I. Cloulase, T. Taupina a P. Bleta (nunciové), Dupronta (Tridentský koncil) (základní), výsledky kolokvia Colloque d'histoire religieuse de Lyon (1963), *Cahiers d'histoire*, 1964/1.

Pokud jde o myšlenky a instituce:

Kromě klasických děl R. Douceta, G. Zellera, R. Mousnier, M. Pallasse, srv. P. Jeannin, *La rénovation des idées dans les luttes politiques du XVIe siècle* (in: *Histoire des idées politiques*, p.p. J. Touchard, „Thémis“, Presses Universitaires de France, 1959) s rozsáhlou bibliografií.

P. Mesnard, *L'essor de la philosophie politique au XVIe siècle*, Paris, 1935, C. Edward Rathé (edit. Gentilletova díla *Anti-Machiavel*), Ženeva, 1968, *Franco-Galia* Françoise Hotmana (Ralph E. Giesey/J.H. Salmon) Cambridge Un. Pr., 1972, François de La Noue, *Discours politiques et militaires* (vyd. F. E. Sutcliffe), Ženeva, 1967, J. Boisset (Calvin).

A klasická díla: G. Weil (*Les théories sur le pouvoir roy-*

al..., Paris, 1892) a Ch. Labitte (*De la démocratie chez les prédicateurs de la Ligue*, Paris, 1865), L. Anquez, *Histoire des assemblées politiques des réformés en France (1573-1622)*, Paris, 1859, J.-B. Loutchitzki, *L'aristocratie féodale et les calvinistes en France*, Kiev, 1871, M. de Bouiard, *Charles Quint, Henri IV et la Ligue*, Bordeaux, 1932, R. Nürnberger, R. M. Kingdom, Fréd. J. Baumgartner, Donald R. Kelley, Edmund M. Dickermann, Myriam Yardeni, N. M. Sutherland (*Les secrétaires d'Etat*) a M. Antoine, *Le dur métier du roi*, Paris, Presses Universitaires de France, 1986, s. 31-54 („Les finances“).

Pokud jde o ekonomickou a sociální krizi:

F. Braudel, *La Méditerranée et le monde méditerranéen à l'époque de Philippe II*, Paris, 1967.

F. C. Spooner, *L'économie mondiale et les frappes monétaires en France (1493-1680)*, Paris, 1956.

M. Baulant a J. Meuvret, *Prix des céréales extraites de la Mercuriale de Paris (1520-1620)* (rec. P. Chaunu, *Sur le front de l'histoire des prix au XVIe siècle, de la mercuriale de Paris au port d'Envers*, *Annales E.S.C.*, červenec-srpen 1961).

A také práce H. Drouota, P. Raveaua, R. Douceta, P. de Saint-Jacob, P. Gouberta, R. Baehrela, M. Delveze, Cl. Michauda.

Povšimněte si významu regionálních výzkumů, k nimž dochází nebo jež jsou ukončeny a které problém kladou novým způsobem: Gascon (Lyon), P. Deyon (Amiens a Pikardie), Cabourdin (Lotrinsko); Richet (pařížské měšťanstvo), Le Roy-Ladurie (Languedoc, klíčové), Jacquart (Pařížská oblast), Merle (Gatine v Poitou), Janine Estèbe.

Pokud jde o každodenní život:

„Pratique et discours alimentaires à la Renaissance“:
Actes Colloque de Tours, p.p. J.-Cl. Margolin a R. Sauzet,
Paris, 1982.

Upřesnění podle nových prací (Cornaert, Jeannin, Gascon,
Brulez, Vasquez de Prada...), H. Lapeyre, Anvers au XVe
siècle (*Rev. hist. mod. et cont.*, sv. XI, 1964), E. Trocmé.

Pokud jde o dějiny mezinárodních vztahů:

G. Zeller, sv. II řady řízené P. Renouvinem, Hachette, 1959.
E. Hassinger, *Das Werden des neuzeitlichen Europa 1300-
1600* (Geschichte der Neuzeit, sv. II), G. Westermann,
Braunschweig, 1959.

E. W. Zeeden, *Das Zeitalter der Gegenreformation* (Herder
Bücherei, sv. 281, vynikající syntéza).

H. Lapeyre, *Les monarchies européennes du XVIe siècle.
Les relations internationales* (Nouvelle Clio, Presses Uni-
versitaires de France, 1967).

Jean Bérenger, L'Europe de 1492 à 1661, in: *Histoire de
l'Europe* (kol. pod vedením G. Liveta a R. Mousniera), Pa-
ris, Presses Universitaires de France, 1980, sv. 2, s. 205-
250.

Pokud jde o literaturu a dějiny umění:

Actes des Journées intern. d'étude du Baroque, Montauban,
1963 a n. (Publ. Fac. Lettres Toulouse, 1965).

Renaissance, Maniérisme, Baroque (Centre d'études de la
Renaissance, Tours, 1968).

Pokud jde o předchozí období, nová syntéza:

R. Stauffer, *La Réforme (1517-1564)* (coll. „Que sais-je?“,
Presses Universitaires de France, 1970).

Pokud jde o všechny problémy (a jejich aktuálnost):

L'aventure de la Réforme. Le monde de Jean Calvin, Paris,
Hermé, Desclée de Brouwer, 1986 (studie Bergierovy,
Courvoisierovy, Guggisbergovy, Kingdomovy, Tave-
neauxovy...)

Aktuálnost lze zachytit v mnoha publikacích jak francouz-
ských, tak i cizích, vyvolaných ideologickými spory, týka-
jícími se Ligy, „protestantského protistátu“, řízení církví...

Robert Descimon, *Qui étaient les Seizes? Mythes et réali-
tés de la Ligue parisienne, 1585-1594*, Paris, 1983, Hart-
mut Kretzer, Remarques sur le droit de résistance des Cal-
vinistes français, *Bull. Soc. Hist. Prot. fr.*, leden-březen
1977, s. 54-75, Elie Barnavi, *Le Parti de Dieu. Etudes de la
Ligue parisienne, 1585-1594*, Louvain, 1980.

Pokus o vysvětlující syntézu in: R. Decimon, E. Barnavi,
La Ligue à Paris (1585-1594): recenze. *Annales E.S.C.*, le-
den-únor 1982, s. 72-128.

Analýza by též získala na zajímavosti, kdyby přešla na re-
gionální úroveň, kde je dosud preferován Jih, a do roviny
studia sociálních skupin.

Syntetickým a často zanedbávaným testem (kromě Ženevy)
by byla i role Švýcarska jako „magnetického“ pólu (útu-
lek), kadlubu náboženských vyznání (katolíci a protestanti,
zwingliáni a ostatní), zdroje mužů, financí, potravin a záro-
veň strážce přechodů (G. Livet, *Instructions*, CNRS, 1983,
I, XIV-XIX, o obnovách z let 1549, 1564, 1582, a přede-
vším 1602, na základě věčného míru z r. 1561 a spojenec-
tví z r. 1521), Martin H. Koerner, *Solidarités, financières
suisses au XVe siècle. Contribution à l'histoire monétaire,
bancaire et financière des cantons suisses et Etats voisins*,
Lausanne, 1982.

Právě tak významná je i úloha Lotrinska. Srv. L'Université
de Pont-à-Mousson et les problèmes de son temps (*Collo-
que Nancy II 1972, 1974*).